

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

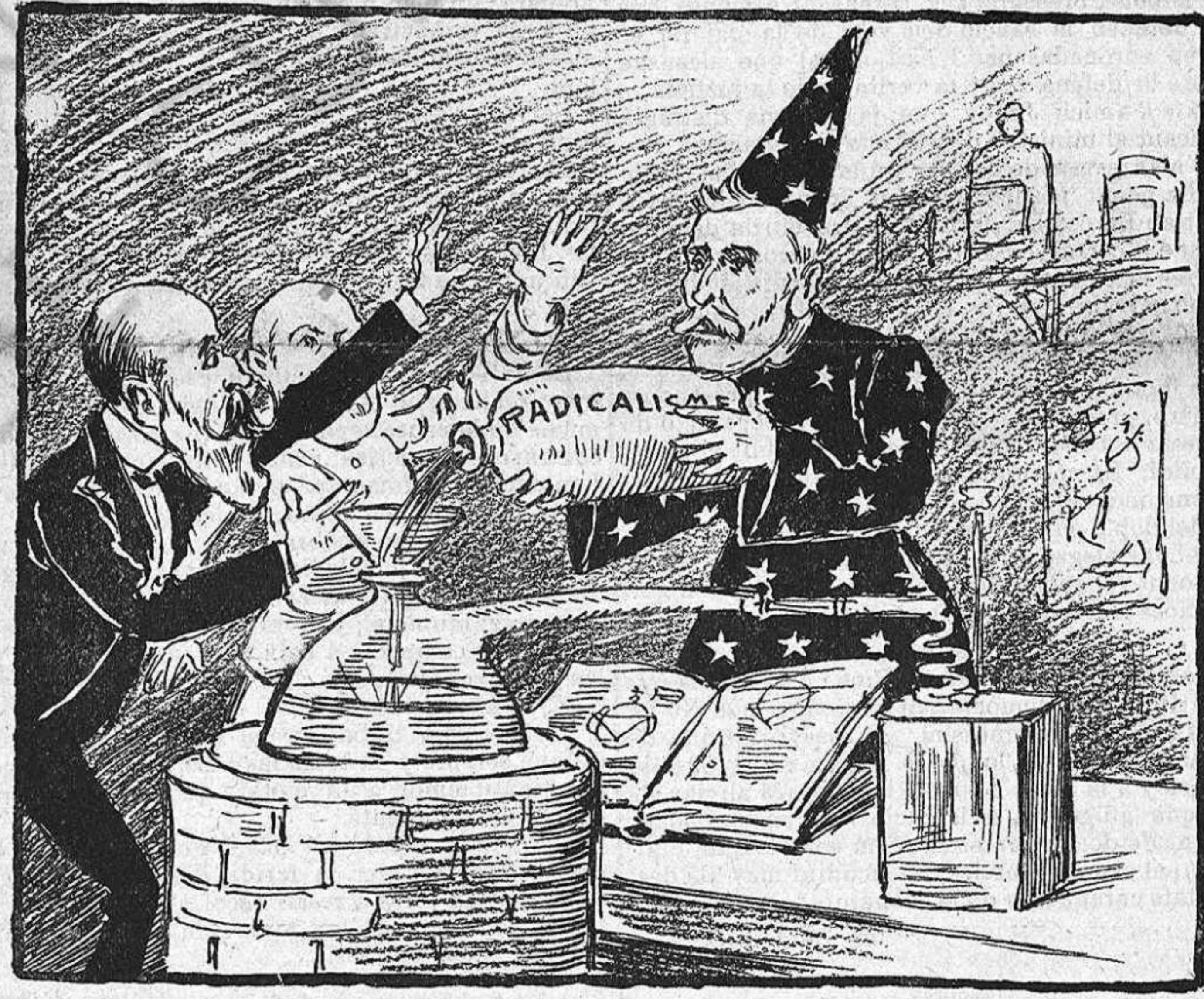
LA SENMANA ILUSTRADA

LA OBSTRUCCIÓ DELS REPUBLICANS

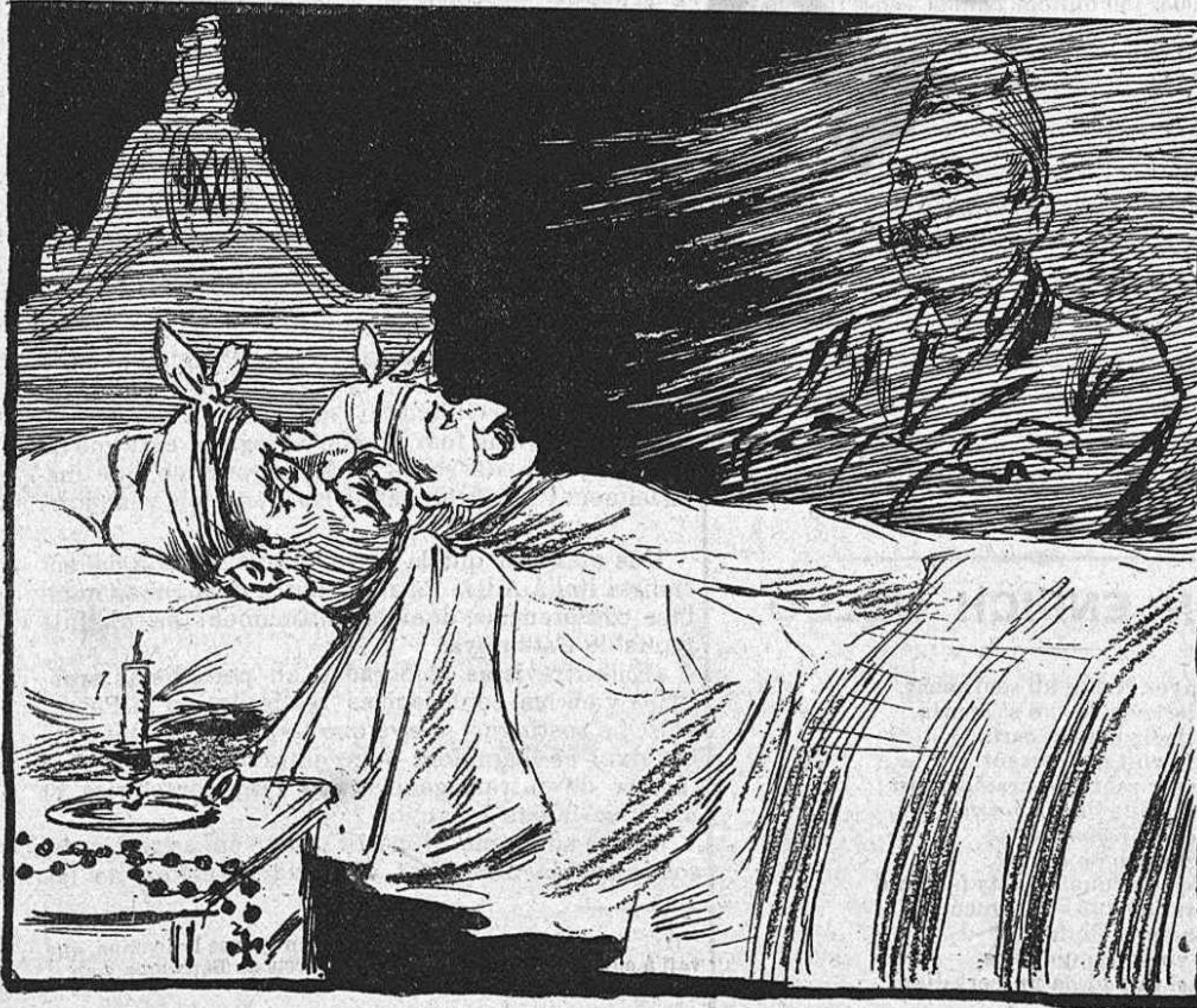

—Poch á poch, mestre: sense 'l nostre permís, aixó no passa.

CÓM SE FA UN NOU PARTIT

UN DELS MIRÓNS:—¡Prou, don Eugeni, prou!...
L' ALTRE:—¡Aboqui sense por!...

EL PAPU DELS REGIONALISTAS

L' únic fantasma que somían.

EL REGALO Á LA VILA DEL OS

—Per dos miserables milions de propina, i vés quin escàndol arma 'l país!... Encare no'n tinch per
vuyt días de jüerga.

DE DIJOUS Á DIJOUS

Va acabar felisament la gresca promoguda pels estudiants de Madrid, y que amenassava propagarse á totas las universitats d'Espanya. Se commemorava l'aniversari de la fitxa en qu' en Villaverde, sent governador de Madrid, va cometre ab ells tantas barbaritats, y ara l' mateix Vilaverde, president avuy del Consell de Ministres, comprendent que no li convenien conflictes, ordenà que fossin posats en llibertat els escolars detinguts. Aixó es una rendició; pero aixó ademés es la pau... per aquest costat.

En canvi, en les Corts no l'ha lograda ni molt menys. Els republicans continúan cumplint al seu deber, discutint els pressupostos capítol per capítol, y oposant á las solucions monàrquicas las que té preparadas la República, per quan arribi l' hora d'establir-les. Si de aquest procedir se'n diu obstrucionisme, haurà de confessar-se qu' es un obstrucionisme ilustrat.

En Salmerón va desvanerixar victoriósament els càrrecs que's feyan á la minoria republicana, respecte á impedir l'aprobació de algunes lleys que's creuen necessàries al bé públic. Demostra quedá que la culpa, en tot cas, no es dels republicans, sino del govern, que no destina proues horas al debat de las indicades lleys, en son afany de fer passar com per sorpresa 'l presupostos. L' actitud de 'n Salmerón sigue sancionada pel vot de totes las minorias, ab el cepticidio de 'n Moret, que votà ab en Villaverde. Un nou mérit perque en Villaverde li reconegui la jefatura.

De aquesta falta d'inteligencia entre l' govern y las oposicions, se'n ha originat la imposició de las sessions dobles, de quatre horas cada una. Veritat es que ab elles se vulnera l'reglement de la Càmara que senyala pera les sessions la duració màxima de sis horas; pero en Romero Robledo, tan exigent quan seu en els banchs dels diputats, se'n riu plà de l'reglement desde la poltrona presidencial.

Mes no perque las sessions signin dobles, han amaynat el zst, l'interés y la vigilancia dels diputats republicans. Sempre al peu del canó, combaten com á bona, presentant y defensant esmenes, que si no obtenen la sanció dels votos de la majoria, se veuen coronadas per l'exit moral que alcansen sempre 'ls defensors de la veritat y de la justicia.

Així s'el amich Junoy que ja s' havia distingit, arrancant al ministre d'Hisenda declaracions, respecte als tractats de comers y á la revisió dels aranzels, ha pogut posar de relleu la injusticia que's comet ab Barcelona, deixant de proveir-hla dels jutjats que li corresponen, dada sa numerosa població, mentre s' sosté una policia judicial dispendiosa y que no serveix pera res, com no signi pera molestar á les classes obreras.

Y 'l diputat per Valencia, Sr. Menéndez Pallarés, en un notable discurs, ha impugnat el pressupost del clero, proclamant el principi de la separació de la Iglesia del Estat, que's proposa estableir el partit republicà. La monarquia gasta més del doble en subvencionar al clero catòlic qu'en instrucció; més del doble en apagar llums qu'en encendre'ls. Las rahons alegadas pel Sr. Menéndez Pallarés no han pogut ser rebutjades pels que tot ho fian á la perniciosa aliana del altar ab el trono.

En el Senat, el Sr. Montero Ríos ha oficiat de jefe del partit liberal democràtic y monàrquic. No ha dit res que no sapiguesim. Ab ses solucions de ungüent blanch en lo que's refereix á la qüestió religiosa y á la qüestió social, no logrará aliviar els mals que affigeixen á la nació. Y aquesta, podent disposar de doctors entessos, com son els que militan en el camp republicà, no acudirà mai als desacreditats curanderos de la monarquia democràtica.

PEP BULLANGA

Imparcials y justos els administradors dels interessos comunals que professin l'amor á la República, han de dar una mostra anticipada de lo que podrán ser y de lo que serán els municipis espanyols dintre de las institucions republicanas. Pocoh els ha de costar de donar al poble, dintre de las seves possibilidades, lo que 'l poble reclama y necesita, això es: una administració honrada y gelosa, una claritat diáfana en tots els seus actes, un interés constant en millorar las condicions materials, intelectuales y morals de las poblaciones y dels seus habitants; en una paraula, una tendencia envers las solucions progressivas propias del temps moderns.

Ja qu' hem vensut al caciquisme, cal enterrarlo per sempre més, tiranxí sobre carretadas de mérite, de prestigi, de bonas intencions y de realitats falagueras, indiscutibles.

Ab gust hem vist qu' en aquest sentit s' encaminan las cosas á Barcelona.

La nostra ciutat que ha donat á Espanya 'l gran exemple en la lluita, s' apercibeix á donar-lo així mateix en la consolidació de la victoria.

Els enemics del partit republicà, secundats pels laborants de dissidencies, suposaven que 'ls regidores electes pels vots dels republicans y destinats á constituir la majoria en la corporació municipal desde 'l dia primer de janer, no arribarien á posseir de acort; que reinaria entre ells la desarmonia; que no hi hauria medi d'evitar aquellas funestes lluitas del personalisme, que durant tant temps esterilisaren l'acció republicana.

Nosaltres els deixavam dir, confiats en que 'ls fets s' encarregarien de desmentir-los.

No pot ser, es completament impossible —ns deyam— qu' en les presents circumstancies en que las aspiracions envers una sólida y compacta cohesió parteixen de baix, de la massa, ab una forsa incontrastable, puga haverhi qui s' empenyi en contrariarlas. Qui tal intenti, si es que hi ha algú que s'ho proposi, quedará anulat davant del poble republicà, que no demanda altra cosa, sino que tothom s'inspiri en la seva conducta patriótica y desinteresada.

Y en efecte, tots els republicans, lo mateix els del anterior bien que 'ls que de nou se disponen entrar en el Consistori, en dos solas reunions que han tingut pera cambiar impresions, s' han posat de perfecte acort, y avuy están organitzats, han constituit una mesa directora, s' han dividit en comissions per estudiar els numerosos y complicats assumptos de l'administració municipal, y aprofitaran el mes y días que tenen de coll avants de constituirse, en preparar un plan práctic y graduat de reformas y millors, compatibles ab las exigencias de la lley y ab las possibilitats ab que conta 'l municipi barceloní.

Sense necessitat de donar voladars inútils pels ilimitats espays de la fantasia, molt traball poden preparar, encaminat á acabar ab el desgabell que de molts anys ensa s'ha enenyorit de la Casa Consistorial, y en invertir útilment els recursos de la ciutat. Inspirantse en un criteri práctic y anant tots ben units, no hi ha dupte que sortirán ayrosos en la seva empresa.

Contrasta aquest traball de preparació tan felicement realitzat, ab el despit de alguns elements enemics de la causa republicana, que no havent pogut contrarrestar en les urnas l'avalanza popular, s'han dedicat á fomentar el descrédit, provocant la baixa del paper del deute municipal.

Sens dupte, que al obrar així se proposaven realitzar una doble jugada: la de fer veure que la gent de negocis veia ab alarme l'entrada dels republicans en el municipi, y la de aprofitar el descens de dits valors comprant á baix preu, un paper, que per las seves condicions y pels interessos que redituïa, ha d' estar alt.

Així es com traballan pel crèdit de Barcelona, els que sempre y en totes las ocasions blasfoman de son mentit amor á la ciutat. La seva tascada es la feyna dels impotents.

No n' tenian prou ab haver quedat vensuts: havien de respirar per la ferida, llançant per ella la sanch y 'l pus, fins á restar esclats.

Mes per ellis traballan, així com per la República traballaran els nostres.

Per la República y perque Barcelona conservi y aumenti 'l seu rang de ciutat regeneradora de la patria espanyola. Aquells, ab els seus exclusivissimes antipàtis, han impossibilitat el cumpliment de aquesta missió. Ningú 's ecolta, tothom els mirava ab justificada prevenció. Se anava formant una especie de separatisme moral, mil vegadas més pernicios que 'l separatisme polític.

El poble republicà assumint plé d'entusiasme la representació legítima de aquesta gran ciutat, ha desvanescut aquelles funestes tendencias, y ha trobat en el resto de la nació fermas corrents de simpatia y de cooperació en la seva obra redemptora. Des de que's restaurà 'l tron borbònic, no havia existit á Espanya un moviment tan formidable y tan fondament arrelat en la conciencia del poble.

Encaminarlo y acreixel' es far obra patriòtica.

Ja no sols ens dirigim á la República, concertant tots els medis necessaris al seu adveniment, sino que ademés se traballa y's traballa bé, perque demà que la tinguém se consolidi, trobant en els Ajuntaments, interessos creats y una suma tal d'affeccions y compromisos d'honor, que la seva desaparició sigui impossible.

P. K.

Una fasse de la qüestió aranzelaria

El sol anunci de que 's projecta concertar algun tractat de comers, s' almanan justament las classes productoras, reclamant que previament á l'adquisició de compromisos que 'ns liquin per un temps més ó menos llarg, se procedeixi á una revisió dels aranzels.

Creyem qu' están en lo just al reclamarlo. Totas las nacions del món procuran defensar la seva producció, y en aquest concepte son totes proteccionistas. La verdadera protecció está basada en un régime aranzelari ben estudiad y que responguí en un tot á las seves necessitats peculiars. E's aranzels son una corassa preservadora en la lluita dels productes.

Els aranzels espanyols adoleixen de grans defectes: son incomplets y deficientes. No contenen totes las classificacions que deurian. En alguns casos favoreixen á unas industries en perjudici de moltes altres. Com á corassa correu parellas ab la que tenian els nostres barscos de guerra, tirats a pico ab tanta facilitat en les catàstrofes de Cavite y Santiago de Cuba. En una guerra comercial moltes de las nostres industries corriren la mateixa sort que aquella tristes bastiments.

Convé, doncs, reformarlos, previ un estudi detingut y imparcial y després d'escoltar als múltiples interessos alequals la reforma afecta.

El régime aranzelari pesa exclusivament, com un tribut molt onerós, encare qu' indirecte, sobre 'l consumidor. Aquest se veu obligat á pagar més cars els articles, que obtindria á bon preu, de no existir las trabas aduaneras. Pero llavoras, en un país débil y endarrerit com el nostre, la major part de las industries desapareixerian, y d'ell s'ensenyoriria la miseria. Sense producció, sense traball, seria inútil que se'n oferis barato lo que necessitesim, per tant que careixeríam de medis pera comparar.

Las nacions fortes, fins la poderosa Inglaterra, s' amparen avuy en el sistema protector. Ab quanta més rahó tenim que fer nosaltres!

Pero precisa y es just que la protecció que grava sobre 'l país consumidor, beneficihi a tots els elements de la producció, lo mateix al capital que al traball. Fine ara qui més se'n ha aprofitat es el capital; del traball no se'n ha recordat ningú. Equitativament, entre aquests dos factors deu distribuirse'l fruct de la pesada carga imposta als consumidors. D'altra manera, la protecció pels uns, se converteix en un perjudici pels altres, que ab son escàs jornal poch poden subvenir á las seves necessitats, agravades per la carestia de tots els articles.

En l'actualitat á França s' están ocupant de aquest assumptu, baix el punt de vista de las classes treballadores. Permetise's traduir els párrafos de un article de Mr. Lefèvre, que dona molta llum sobre 'l particular:

Se tracta de la intervenció directa del govern y del Parlament en un gran conflicte econòmic. No tan sols el govern se disposa á fer sentir tot el seu pes sobre 'ls patrons, constringents moralment á acceptar l' arbitraje, sinó que la Càmara té l'intent de obrir una informació sobre las condicions del traball en l'industria textil, á fi de veure si la protecció aduanera otorgada als industrials ha tingut per efecte una millora de salaris pels obrers.

Ab això s'lograrà la reparació d'una injusticia que ve perpetuanze onze anys fa, desde que las tarifas protectoras de M. Méline pesan sobre las classes laboriosas del país; y es tant mes interessant que s'obi aquesta informació sobre un punt particular, en quant que la f podrà ser útil pera tota la gran industria. Es de creure que la liissa no será perduda, y que 'ls richs industrials, grans solicitadors de proteccions aduaneras, acabarán per comprender que un dia ó altre se'ls podrà obligar a afavorir als seus operaris, ab una elevació de preus, correspondent á l'elevació dels drets de Aduanas.

Durant el curs de la discussió dels aranzels de 1892, Mr. Lockroy feu notar que la conseqüència lògica de la nova política econòmica seria la adopció de un salari mínim, per quant les dues coses s' enllassen estretament. Tenint la protecció per objecte y per resultat procurar al industrial un mínimum de preu de venda, res més natural que proporcionar al traballador una ventatja anàloga.

Dat que las condicions de vida resultan més onerosas á conseqüència del augment de preu dels articles de consum, es inquestionable que per viure s' fa necessaria una suma més considerable. Quant se decreta qu' lo que valfa cinch frachs sigui venut á deu, precisa, al mateix temps decretar que 's donguin sis á n' aquell que sols ne guanyava cinch. En aquest argument basan sus pretensions protectionistes, els que aspiran á establir el règim de la protecció. Així ho està fent Mr. Chamberlain per captar-se'l apoyo dels obrers inglesos.

A França ha sigut diferent, y quan en 1890 92, Mr. Méline pre'vara la seva obra, hi hagué un moviment de alarme general, ab excepció de algunes grans ciutats, com París, Lyon, Marsella, Burdeos, etc., etc.

El resultat es que 'l gran patronat es l'únich que ha sa pigut aprofitar de la protecció, en tant que la condició dels obrers continua tan miserabile com sempre. En lo que atany á l'industria textil d'Armentières y del Vall de Lys, la xifra dels negocis entre 1889 y 1902 ha augmentat desde 90 á 140 milions annals, sense que la condició dels obrers hagi arribat á ser menos miserabile.

'Veus' aquí lo que no podrá menos de comprobarse en virtut de la informació parlamentaria votada per la Càmara, y á conseqüència de la qual, els industrials compondran sens dupte que 'ls es necessari escullir entre un augment de salaris ó una disminució en las tarifas aduaneras de tant inconsideradament venen abusant. No es possible continuar per mes temps una protecció escandalosa, de la qual els son els únichs en beneficiarne. Y com un número gran de industries se troben en el mateix cas, es molt probable que lo mateix 'Armentières que per tot arreu.

Al transcriure aquestes ratllas, senyalém una orientació justa y profitosa. A las societats obreras, incumbeix segurilla. Als diputats republicans, apadrinarla.

P. DEL O.

A DON ENRICH NELLO

Senyor Nello: ab sentiment, que del meu cor no s' aparta, vaig llegir la seva carta del dia vuit del corrent.

Y vaig rebre un gran disgust al veure que 'ls caciquistes y 'ls carca-regionalistas la llevan ab molt gust, porque sé que aquests farsants, que ara jo aquí he anomenat á Casa de la Ciutat, no hi volen republicans. Pensi que hi ha un cert diari,

que va aplaudir 'l seu intent, y ataca, traidoramente, mes al amich que al contrari.

Y pensi que molts sayons ens associen, sens' pietat, perque s' han aprofiat de las nostras divisions.

Mes vosté es digna persona; lo que dich meditará y per fi, ab goig, prestarà grans serveys á Barcelona. Y al acceptar, sens' temor, com á bon republicà, el punt que te d' ocupar, qu' es per vosté un lloc d'honor, un trastorn de mort dura als llops de la Monarquia; pero omplirà d' alegria al poble republicà.

FRANCISCO LLÉNÉS (1)

RÉGUINNE nota.

Se discuteixen els pressupostos, esádir el computo dels que s'ha de arrancar del poble contribuent, y de lo que s'ha de despilfarrar pels governants, y 'ls diputats regionalistes de Barcelona ni tan sisquera s' han pres la molestia de anar á Madrid á enterarse de las discussions.

Ni 'l Sr. Russinyol, ni la glòria més legitima de la nostra terra s' han mogut de Barcelona, obrant de una manera ben distinta dels diputats republicans, tots els quals han pres una part ben activa en els debats.

Ab això sols se coneix lo que 'ls diputats regionalistes se preocuperen del país. Pero si bé s' considera, fins á cert punt tenen rahó en no encaparrarse.

Ja saben ells que sortiran diputats sols per sorpresa, com saben també que aquesta es l'última vegada que representarán en el Congrés á la ciutat de Barcelona.

En Moret insisteix en que tiri endavant el seu projecte de reforma municipal. Es un projecte delicat que sustraerà els municipis del vot dels electors. Tot se farà per obra del privilegi, y en la gestió dels interessos de's pobles més que 'ls representants dels veïns hi intervendran els agents del govern.

Bonica manera de conservar las posicions que ha posat en perill la formidable avalanxa republicana!

Pero no cal que 'l Sr. Moret s' encapari. Ni ell, ni en Villaverde, ni en Maura, ni cap capitost de las pandilles monàrquicas atentará á la situació actual dels Ajuntaments, apelant á una reforma de la lley.

Al ras reformas més trascendentals maquiném els republicans, y per realizar la qu' ells intentan, estiguin ben segurs, no 'ls hi donaré temps.

També á Portugal s' ha despertat de una manera intensa l'moviment republicà. Totas las fraccions fins ara existents s' han refundit baix una jefatura única, cedint á la necessitat d'empenir una vigorosa acció en contra de la monarquia.

Aquest moviment que vé á coincidir ab el nostre, fa concebir l'esperanca de que la República á la fi unirà lo que l'antich régime ha mantingut separat en el transcurso dels sigles.

Una rahó (diguemne rahó, algún nom ó altre se li ha de donar) a iuhida per un tal Reparaz en las páginas del *Avi Brus*.

Tract

fracciōn democráticas—no pas en el sentit de confondrelas—pera que, mantenint cada una ben enllarada la seva bandera y programa, unissin las seves forces en las campanyas contra la reacciō.

Partidari soch de la transigència, y crech qu' ella serà un fet quan desapareguin els odis personals y la tivantó de relacions que han mantingut distanciats als que més s'han distingut en la propaganda.

La opiniō del sociólech italià demostra que moltes vegadas hi veuen més els de fora que 'ls de casa mateix.

A Lanjar (Granada) s'ha suicidat un coadjutor, desesperat per la miseria. No tenia més sou que cinqu rals diaris, y l' rector li escatimava 'ls emoluments que li corresponian. Pessava ademés sobre d' ell la carga de tenir que mantenir a sos pares ancians.

Ultimament se vej obligat a acudir a Granada a examinar-se perque li renovessin les llicencias; no tenia quartos, demanà un adelanto al rector y aquest li negà; el sollicità dels seus superiors, y lo mateix, acudí a varias personas religiosas y de bona posiciō, y no pogué treure'n ni un céntim.

En aquesta situaciō desesperada empunyà un revolver y buscà l' etern descans en la pau de la mort.

El suïcidi de aquest pobre proletari de sotana, reca sobre la injusta y abusiva distribuciō dels milions ab que l' Estat subvén als gastos de culte y clero.

La bala ab que l' infelís se va arrancar la vida, rebòt ha anat a clavarse sobre un estat de coses iniquo, i just y qu' es à tota llum la negaciō flagrant del Evangelí.

En la Repùblica Argentina hi ha 49 comitès republicans constituhits, tots els quals se dedican a traballs de propaganda y a l' allegaciō de recursos, ab tal entusiasme que 's creu que dintre de poch haurán reunit una suma de 200 mil duros.

El Correo español, important periódich de Buenos Ayres, s'ha declarat decidit defensor de la causa republicana.

De manera qu' en aquell país las dos paraules *espanyol* y *republicà* han vingut a ser sinònimas.

Tan però es l' efecte expansiu del gran moviment iniciat a Espanya.

Una nova catàstrofe en las tétricamente famoses líneas de la companyia del Nort. Aquesta vegada ha sigut un tren de passatgers que ha topat ab un de mercancies, en la proximitat de l' estaciō de Cercedilla. Resultat del accident: set morts y un considerable número de ferits, alguns d' ells en estat gravissim.

Interpelat el govern, va respondre en Gasset que s'hi posarà remey.

L' únic remey que hi ha es que 'ls homes polítics de primera talla deixin de figurar en el Consells de les Companyías. Mentre s'iguin asalariats, serán els tapa-bruts de las empresas.

Pero el sacrifici del sou que disfrutan, no l' farán pas mentre duri l' actual régime de abusos y privilegis, en el qual viuen encroscats com l' eura al abre els Marquesos de las Cinquillas y altres potents de la mateixa calanya.

Y à propòsit del tal Marqués. Ara resulta que si per terra es una calamitat, per mar es una abominaçion.

Tothom sab que com a gerent de la Companyia transatlàntica vé disfrutant del Estat una subvenció anual de vuit milions de pessetes, a pretext de favorir el comerç espanyol ab Amèrica.

Donchs bé, la manera que tenen de facilitarlo els barcos de la Transatlàntica, coneixet en anar a cargar a Liverpool y a Génova, presentantse en els ports de la Península tan abarrotats, que las mercancies dels comerciants espanyols han de quedar-se en terra.

Y per això se li paga una forta subvenció: ¡Quina injusticia y quin escàndol!!

Els ricatxos bilbains, explotadors del poble obrer, pretenian que l' govern els concedís autorisiaciō per armar el somaten.

Un somaten que serviria per mantenir la tiranía feudal contra 'ls siervos de la mina.

Lo que 's necessita, no sola a Bilbao, sino a tota Espanya es una llei que reconeguent la personalitat del treball, obligui a respectar els drets de la classe obrera a associarse per obtenir una millora positiva de la seva sort. Aquest es l' únic somaten que s' ha de armar.

Y si aquesta llei no la fà la monarquia, la farà la República.

Tots els homes de relatiu prestigi ab que contava l' régimen, els Cánovas, els Martínez Campos, els Sagastas, capitans respectats, sino de partits polítics, de pandillas vividoras, tots, l' un darrera del altre, han anat despareixent.

Ja no 'n queda cap d' aprofitable.

Com a suma y compendi de formalitat y de respecte ara acaben de rehabilitar al pollastre de Antequera, etern modelo dels panells de campanar per las seves evolucions estrafalarias, per la seva versatilitat incurable.

Pero està tan rovellat, que ja no gira. Y més que un panell té tot l' aspecte de creu de cementiri.

El passat diumenge els repatriats de Tarrasa donaren en el Teatre Principal un festival benèfich al objecte de socorrer als seus germans, que tornaren de les guerres colonials inválids pel treball. ¡Com contrastan aquests actes de piados companyerisme ab la desanimada conducta del govern, fentlos gruar els miserables alcances que 's corresponen!

CARTAS DE FORA

ANDORRA, 20 de novembre

Es altament asquerós y lamentable que 'ls veïns de questa petita Repùblica hagúem de ser tractats de una

manera tan escandalosa pel nostre ensotanat. Tots els diumenges després de predicar l' Evangelí, les emprén contra 'ls pares, dihen que no educan bé als fills y tractantlos de hijóscrits y als fills de pocas vergonyas. ¡Es així ditzos mo-séns Josep com se practica l' be al próxim, que en lloc de donar llissons de urbanitat los dona d' escàndol? Si las autoritats locals d'ixan els tals insultos pendents, no serà extrany que un dia tingui d' abandons el nostre país a pedregada seca.

RUIDECOLS, 17 de novembre

Aquest poble fa molts anys qu' es república de convidació, com ho ha demostrat en variades ocasions. Pero en las eleccions de concejals del dia 8, els nostres directors y caciachs van fer l' all-y oli ab els carcas y catalanistas perque surtissin tants carlins com republicans, y així va ser, en igual número de vota aproximadament. De aquest pacte se 'n pot dir l' Inri de la gent directora del partit republicà portat pels que 's titulan directors en aquesta desgraciada localitat en la que 's podrian treure majorías y minorías republicanas.

PALS, 18 de novembre

Aquest any ha vingut en aquest novenari de ànimics un corp molt gros y ahir va pujar dalt del cubell cridant com un rabiós que las mares que tenen fillas y las tancan a casa seva per no deixarlas ser monjas no tenen perdó de Déu, y que 'ls homes que no van a sentir las seves predicas son uns desvergonyits.

Si GIRONA, 25 de novembre

Durant el plasso legal s' ha presentat en la Arcadiá, pelo Comitès republicà y socialista, un recurs d' incapacitat contra l' regidor clerical electe senyor Marsal, per dependir del Municipi.

Sobre aquest assumptu els redactors del periódich clericat catalanista *Baluard de Sitges*, contestan per tot argument serio, que—Deu ens fassí bons.

Deu lo que farà, es que las famoses *carbasseres balearistas* tornin a donar, pel mes de juny y com es de costum, els tan sucosos y anomenats fruyts que son la nostra alegria y l' enveja de tota la comarca d' aquest baix Panadés. Aixó es lo que farà Deu.

LLINÁS, 20 de novembre

Bé está aquest poble baix el domini y 'ls enredos del ensotanat catalanista y del secretari, un subjecte que de tant celebre que va ferse, tingue de fugir escapat de Montornés. La seva tirria contra 'ls republicans els arrastrà a cometre 'ls majors excessos. Així mentre el secretari 's dedica a reventar als industrials amics nos tres, denunciantos a l' Administració econòmica y imposantlos la tarifa mes alta, el pare d' ànimics de canti emplea l' cubell mistic pera insultarlos y difamarlos a tot drap. Ab tot això s' ha creat una situació impossible. Els ànimics están excitats per tanta iniquitat y perfidia, y molt serà que algun dia no se 'n plorin las conséquencies.

Un empréstit republicà

CASA DEL PUEBLO DE TARRASA

Sociedad anónima constituida en virtud de escritura pública autorizada por el notario del Ilustre Colegio de Barcelona, con residencia en la capital, D. Juan Soler y Vilarsau, en 12 de octubre de 1908.

Capital social: 5,000 pesetas

dividido en 40 acciones *nominativas*, de a 125 pesetas cada una, con todo su desembolso.

EMISIÓN DE OBLIGACIONES

Por acuerdo tomado en Junta de 18 de octubre del corriente año y en consonancia con lo dispuesto en el artículo 5.º de los Estatutos, se emiten:

Ptas. 100,000 en obligaciones al portador

en la siguiente forma:

Serie A.—1,000 obligaciones a 25 Ptas. una... 25,000

Serie B.—1,500 obligaciones a 50 Ptas. una... 75,000

CONDICIONES DE LA EMISIÓN

La emisión se hace a la par. El pago puede hacerse de una vez ó a plazos mensuales de a 2 pésetas las de la Serie A. y de a 5 las de la Serie B.

Las obligaciones de ambas series percibirán el interés anual del 4 por 100 pagadero por anualidades vencidas, el dia último de cada año; y serán amortizadas a la par, por sorteos anuales, en el periodo de 50 años, a partir del 31 de diciembre de 1904. La Sociedad se reserva la facultad de adelantar los periodos de amortización.

Se reciben notas de suscripción en la Redacció de LA CAMPANA DE GRACIA, Rambla del Centro, 20, donde se facilitan datos y detalles y se proporcionan prospectos a quien los solicite.

Tarrasa 20 de novembre de 1908.

El Consejo de Administración de CASA DEL PUEBLO DE TARRASA.—J. Roca y Roca, gerente.—Francisco Ciurana, vice-gerente.—Domingo Palet y Barba, tesorero.—Juan Montañola, contador interino.—Antonio Marsa Bragado, secretario.

L' emissió de aquest empréstit republicà ha sigut rebuda a Tarrasa ab gran entusiasme. Garantissà en hipoteca el capital del mateix la Casa del Poble, que ocupa un terren de 150 000 pams de superficie, situat en el punt mes cèntric de la ciutat, y que comprèn una espayosa casa de dos alts y tres cossos, saló café y de bils, gran saló de ball, amples patis, extensos jardins y quatre plomes d' aigua viva, y admés sis casas de lluguer contiguas.

En dit local hi està instalada la *Fraternidad republicana*, que conta avuy ab mes de 1.300 socis, efectius en una ciutat de 17.000 ànimics, de manera qu' es el centre mes numerós y animat de la població. Ab els productes de la *Fraternidad*, bastants pèra cubrir mes de tres vegades el compromís contret, s' atendrà al puntual servey de interessos y amortisacions.

Impossible colocar el dinar ab mes sólida garantia. Impossible emplear-lo en un objecte mes adequat al bon èxit de las aspiracions republicanas y progressivas.

UNA PRINCESA QUE FUIG

La sabiduría popular, que generalment may s' equivoca, ja ho diu: «Els testos se semblan a las ollas.» D' un' olla com don Carlos, l' etern pretendent al trono d' Espanya, qu' té de particular que n' hajin sortit testos tan semblants a n' ell com las princesas Elvira y Alicia?

Tothom recor la l' història de la primera. Cansada de la monòtona vida de la llar domèstica y enterada de que l' món es gran y de que hi ha en el molt camp per corre, un dia fa 'l paquet y, sense participar-ho als amics ni sisquera a 'la família, toca 'l dos ab un pinta-monjas anomenat Folchi, que la passeja

d' aquí per allà, endonantsen'hi un pito del seu origen *real* y del escàndol que això promou entre las testas coronades.

Ara la sort s' ha repetit. Fa poches dies, el 9 d' aquest mes, la princesa Alicia de Borbón, filla, com dona Elvira, del interessant don Carlos, va tenir també l' honor d' escapar-se de casa seva, deixant al seu marit ab un pañ de nas y al seu fill abandonat y sense mare.

¿Qué més natural que això? Si don Carlos fos un home de costums severas y morigerades, las seves fillas tindrían bons exemples que apendre, y potser may se 'ls ocurrerà passar-se l' honor per la sola de la sabata, posantse a l' altura d' una tiple de la clas de *lleugeras*.

Pero criadas al costat del rey de las *húngaras*, del home que tant ha donat que dir a la crònica munida, del famós company de la Samoggy y altres celebratats del mateix género, ¿qué menos poden fer las pobretas mossas que imitarlo en tot lo possible, seguit las seves petjades y copiant fidelment las seves virtutes?

Lo mal es que aquesta vegada, portada potser del seu bon zel, la deixeble ha superat al mestre. Al fi y al cap home de gust, el papà ha procurat sempre enredarse ab donas de *viso*, condesas, marquesas y sevorsas de sanch poch ó molt blava.

La princesa Alicia no ha mirat tan prim. ¿Saben qu' es l' afortunat galà que la distinguida dama ha escutit per... soci? El seu cotxero.

Cert que per fugir no hi ha res tan à propòsit com un fulano que guili cotxe, pero també es cert que, atés el vigent convencionalisme social, la gentil princesa—que realment sembla qu' es molt gentil—ha donat probas de possuir uns gustos no gayre refinats.

No voldrà ofendre al ditzos auriga, pero ni que 'l minyo sigui un Adonis, crech que la filla de don Carlos podria haver triat una mica millor.

Un cotxero! Un home més acostumat a tractar ab animals que ab persones; un home avesat a remenar garrofas y palla; un home que segurament deu sapiguer dir: «Passa allà, Pelegrín!» y «Oixque, me caso en rondal!»; un home, en fi, que hasta potser renega, del bras d' una princesa que à Munich, à Viena, a París ha sigut astre de primera magnitud y ha atret las mirades de la *crème* del món elegant...

Baix el punt de vista democràtic, jo no hi tinches que dir; pero considerant l' origen y la categoria de la hermosa fugitiva, qu' en botxorno, quina vergonya per la seva iuventut parental!..

Al menos la princesa Elvira va tenir la prudència d' escapar-se ab un home de pinzell y caballet.

Pero, f' fugir ab un de trailla y caballet!.. Ara si qu' es ocasió de dir allo: ¡*Cómo está la sociedad...* de las princesas lleugeras de cascots!..

El qui en tot això hi desempenya un paper més lluït que el marit de la fugada, el príncep de Schönburg-Waldenburg, que a horas d'ara encara està passantse la mà pel front, com d'auptant de la realitat de la broma que acaban de jugular.

L' home no s'oposita res. La seva sevora havia sortit, com de costum, a passejar en cotxe. «Me'n vaig a donar un vol...»—«Vés en nom de Déu.»—«Abur...»—«Adios.» Pero passen horas y horas, y la muler no torna a casa. «¿Qué li haurà succehit?... Potser un volch, una desgracia, una averia en el carrauatge...»

Al fi va averiguar-se la veritat. Sí, l' averia hi havia sigut, pero no en el cotxe, sinó en l' honor del pobre príncep, que no pot arribar a entendre per quins cinch sous la espiritual princesa, posada en el cas d' optar entre l' cotxero y ell, ha preferit arribar al cotxero.

Lo únic que diu que l' aconsola es aquesta reflexió, en el fondo bastant cruel, que l' home s' fa tres ó quatre vegades cada dia:

—Ella me l' ha pegada a mi. Veyam si al últim ell li pegarà a n' ella. —

Lo qual seria molt possible, tractantse d' un galà que gasta xurriacás.

Y l' papay, com se l' ha presa la fuga?

Ja s' ho poden imaginar. Don Carlos, ja prou preocupat per lo malament que li van els

L' únic burgés

—Vosaltres penseu que de burgesos n' hi ha molts, d'veritat?
—Clar que sí.
—Donchs per mí no més n' hi ha un: el govern, que afayta als rics y escorxa als pobres.

disposat á infligirli un dur escarmient. Y després de tot, es preferible tenir al enemic confront, que ficat traidorament en els organismes del Estat.

Com es preferible un grà sobre la pell, que un mal humor dintre del cos.

Atunyinar al govern de 'n Villaverde més que un deber es una virtut.

Perque se li fá un verdader favor.

Un govern de *rayadillo*, en la present estació, per forsa s'ha d' estar morint de fret. Y per lo tant lo que convé sobre tot es *escalfarlo*.

La ley del descans dominical en preparació, ja que, segons sembla ha d' afectar á tothom, deuria compendre també al clero.

No es just que 'ls diumenges se privi de traballar á tots els ciutadans, menos als ensotanats qu' es el dia de la setmana que traballan més.

Per lo tant, ab sols obligarlos á traballar de franch, ella mateixos s' encarregarán de tancar els establiments mistichs.

Per contrariar l' obstruccióisme dels diputats republicans, el govern ha decidit celebrar sessions dobles: quatre horas al demaf y quatre á la tarda.

Ja ho veuen els traballadors.

Al Congrés s' ha plantejat el régime de las vuit horas.

En quina situació més ayrosa ha quedat el marqués de la Vega de Armijo!

No sab á quina carta quedarse. Mal si se 'n vá á la dreta; pitjor si s' encamina á la esquerra; repitjor si s' empenya en estar sol.

Tant si s' uneix ab en Moret, com si s' agrega ab en Montero Ríos, com si s' decideix á permaneixer tan distanciat del un com del altre, la seva sort ja està decidida.

De jefe no n' pot ser, y s' haurá de contentar ab servir de florero.

S' ha de confessar que 'l Sr. Espinós exercint interim el càrrec de governador de la província de Barcelona, s' ha il·ludit de veras. Sobre tot per les facilitats que ha proporcionat á l' exercici del dret de reunió.

Als uns els priva de reunir-se, per haver escrit una convocatoria en termes massa vius; als altres per no haver-lo avisat ab vintiquatre horas d' anticipació; als de més enllà perque pretenen ocupar-se dels tormentos de Alcalá del Valle.

Espinós, y que bé portas l' apellido! Espinós, Espinós, el teu nom punxa.

Ja no es una sola la filla del rey de las húngaras que ha tirat el sombrero per sobre la paret. Després de l' Elvireta, que com recordaran va fugir ab el pintor Folchi, l' Alicia s' acaba d' escapar ab un cotxero.

Ab la circumstancia especial de que així com l' Elvira era soltera, l' Alicia estava casada y tenía un fill.

Vells'hi aquí uns exemples ben edificant, que omplirán de legitím orgull al seu papá, el qual podrà dir: —Ningú negarà, que de genit, aquestas neñas han sortit pastadas á mi.

Y ademés, la fugida de l' Alicia, será per ell una ganga, ja qu' en lo successiu tindrà carruatje de franch.

En efecte, pel mer fet de haverse escapat ab un cotxero, Carlos Chapa queda en berlina.

A Omiling (Filipinas) el butxí va donar garrot a tres individus, culpables de assassinat.

Un cop realisada l' execució els cadávers dels ajusticats s'gueren trasladats á la iglesia á disposició de sus respectivas famílies que volguessin recollirlos.

Y algunas horas després, al anarhi la guardia civil, els trobà... morts, frets, enrabanats?... Cá no se'n s'aguts: asseguts á terra, garlant amistosament, y un d' ells fumant ab pipa.

Ja veuen, donchs, com á Filipinas, fins no ha-

veniti frares se realisan miracles tan portentosos, com el de la resurrecció dels morts.

La proclamació de la jefatura de 'n Montero Ríos, quan porta ja cumplerts setanta anys d' edat, resulta una cosa bastant cómica.

Es l' empresa de un polítich momia, corrent adlarat á la conquesta del momio.

Llegeixo:

«Dícese que el general Linares no acepta la dirección de la guardia civil.»

S' explica molt bé, perque avuy ja no es com avants.

El ser civil
no es un placer.

Una noticia interessant.

El Papa ha dit al bisbe de Mantua aquestas textuals paraulas:

«Espero podervos benevir prompte á Venecia. Això implica l' rompiment de la voluntaria clausura del Vaticà; el punt final posat á la superxeria de la presó imposta al successor de Sant Pere. Aquest dia m' ho deya un capellá tot enfadat: —Molt me temo que aquest Papa acabará per fer malbé l' ofici.»

El ministre de la Guerra ha constituit una co-

á una cría de conills:
com qui diu no hi ha setmana
que no 'n fassi de petits.

*
En Villaverde y l' Alix
diu que volen fé una llansa:
don R. y M. hi posa 'l ferro
y en García Alix la barra.

*
Quan viatjo en un tren del Nort
y al s'á puesto puch baixar
sense haverm'e passat res,
no sé, quedo més parat...

L. WAT

XARADA

Jo, senyors, soch fill de Tot;
¿qué diuhet? ¿qu' es molt extrany?
donchs no 'n fassin gens ni mica,
ni mica ni gens de cas.

Es una hermessa hu-segona
y també es molt important

A la cassa del duro

El primer que se 'l fassi seu, aquell será 'l jefe.

missió encarregada de presentar un nou model de motxilla ó de morral pera l' exèrcit.

Crech que 'l ministre de la Guerra podia prescindir de molestar als senyors que forman la comissió. Un dels seus companys, el ministre de la Gobernació, sense anar més lluny, l' hauria pogut servir. Ha sigut militar, y ha d' entendrebi molt en qüestions de aquelles prendas, que com la motxilla, s' tira sobre l' esquena.

Aquí no hi ha més, per morrals en García Alix.

Quan dos polítichs s' uneixen,
lo que 'ls embulla la marxa
es que, un cop feta la boda,
tots dos volen dur les caleas.

*
El ministeri es molt fort
y está molt ben arrelat.
mes, qu' en Maura no l' aguantí,
ja veureu quin catacràch!

*
Jo comparo l' fusionisme

perque té moltes! pro moltes!
ó mes ben dit casi cap
de fàbricas, pro 'l que hi ha mes
son industrias y industrials.

Pro lo certius, es, señores,
á tot serho es molt hu-quart
y per noyas ben bonicas
en lloch mes com á Total.

ALBERTET DE VILAFRANCA

TRENCA-CLOSCAS

S. D. DIEGO ALVAREZ
Y PALMA

Combinar ab las presents lletras el titol de un drama castellà y apellidos del autor.

DOMINICA ROVIRA ORS

ANAGRAMA

Si del modo qu' estich me contemplessis
ab un tot punxagut donantme pena,
fentme fer contorsions de tota mena,
no foras res d' extrany que ab mí ploressis.

Si no que ab lo que 'm pintas m' enganyessis
contemplant com el mal al tot m' enmenya...

serias massa xilmples ó massa nena
si la traveta així, barruda, 'm fessis.

¿Vritat que no ho farías, Margarida?
¿Vritat qu' encantarias fins la vida
(vull dir que la duríus al encant)
corrent y esbufegant atrafegada

Negra nit

—Pronunciemnos, ara qu' es fosch?
—No, que despertarfan á la gent.

en busca d' un arrel ó una pomada
per ferme algún emplaste apayvagant?

J. COSTA POMÉS

ROMBO

Sustituir els punts per lletras que llegides vertical y horizontalment diguin: 1.º Consonant. — 2.º Tothom ne té. — 3.º En la mar. — 4.º Combustible — 5.º Home de lletras. — 6.º Molts animals ne tenen y 7.º Vocal.

JOAN CATAU

GEOGLÍFIC

JANER

BI

I C I

AGOST

R

I NOTA I

F. JOANET

Caballers: Pompeyo, Un republicà federal, Miquel Planas, Arres Osnolla, Un aprenent republicà, F. Virgili R., Un trepitja musculis, Antoni Feliu, M. Bayona, Re-col quel fum, M. R. de Hostafrauchs, Esteve Pahissa y Joseph Sala Ribó: No es ocasió.

Caballers: Modesto Torrens, Joan Catau, Tapa Plana, Enrich Doménech, Un colomista, F. Joanet, A. Carrach y J. Gorina Rocà: Ho celebrà moltíssim.

Caballer: Antoni Roqueta: No va. —Antón Crusell: No 'n pla. —Butifarra: Ens agrada, pero no temfim per ara abont inquirirlo. —Rampells: Entra en cartera, per un dia de compromís. —T. Rusca: Hi tornaré al passar els ulls; per de prompte devém diril qu' es molt llach.

—Carlos Pons: Ni una cosa ni altra. —Rotopony: No 'n cab en lloch. —Paco Alegria: No serveix. —Baldiri Costa: Si anava bé, no dubti que un dia ó altre surtiré. —J. Costa Pomés: Gracias per la remesa. —Salvador Cineo: No 's anoménem may... No 'ns hi fem ab pigmeus. —Pera Xaubet Sala: No fá per nos. —T. J. Pisarra: No 'ns convé. —R. V. (Puigvert d' Agramunt), A. S. (Argentona), J. F. (Torroella de Montgrí), M. A. (Tarragona), Cal-f, F. B., E. C., J. V. I., A. C., Un bon patrici, A. Ll., J. S. R., M. S. y J. M.: No 'ns es possible complaurels per distints motius.

/ INTERESSANT !

APAREIXERÀ DINTRE DE POCHS DIAS

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

El mes popular dels almanachs polítics que 's publi can á Espanya.

Un elegant tomet, ple de caricaturas políticas y trballs de totas menas y colors.

Aviat, aviat sortirà!

La República

LÁMINA ALEGÓRICA

propia pera ser colocada en Cassinos, Ateneos, Societats y tota classe de Centros democràtichs

Tamanyo de la lámina 65 per 50 centímetres, impressa á sis tintas sobre cartulina mate.

Preu: 2 pessetas

SE VEN PER TOT ARREU

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.